

Dr hab. Jacek Krzysztof Żurek prof. ASP
Wydział Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii
ASP im Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Wrocław 17 lipca 2023

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki wszczętym za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej przez Radę Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na wniosek dr. Michała Chojeckiego.

Uchwałą z dnia 27.04.2023 zostałem powołany przez Radę Dyscypliny ASP w Warszawie w celu wykonania recenzji w postępowaniu habilitacyjnym Pana dra Michała Chojeckiego.

Otrzymałem następujące materiały (w wersji papierowej oraz elektronicznej) do sporządzenia niniejszej recenzji:

1. Dzieło habilitacyjne w postaci publikacji *Jak zrobić zina?*
2. Publikację zatytułowaną *Michał Chojecki Autoreferat habilitacyjny* zawierającą:
 - Kopię dyplomu uzyskania przez habilitanta stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne.
 - Dokumentację fotograficzną wybranego dorobku artystycznego
 - Autoreferat, składający się z rozdziałów:

Rozdział 1. Opis pracy (dzieła habilitacyjnego)

- Wstęp
- Geneza książki
- Analiza tekstu
- Analiza projektowa
- Ilustracje
- Znaczenie self-publishingu

Rozdział 2. Opis dorobku artystycznego

- Okres od dyplomu magisterskiego do doktoratu
- Doktorat
- Okres po doktoracie

Rozdział 3. Opis dorobku dydaktycznego

- Asystentura
- Własna pracownia
- Seminaria i fakultety

Rozdział 4. Podsumowanie autoreferatu

Rozdział 5. Appendix (załącznik) obejmujący wykaz realizowanych działań w ramach pracy dydaktycznej na warszawskiej ASP, dorobku twórczego, a także aktywności w zakresie działań publicznych dotyczących dyscypliny w tym: wystaw, warsztatów oraz wykładów.

3. Ponadto dodatkowo w wersji cyfrowej załączono kopię wniosku przewodniego dr. Michała Chojeckiego o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego.

1. Przedstawienie podstawowych danych o kandydacie:

Pan Michał Chojecki ukończył studia magisterskie w 2009 roku na Wydziale Grafiki ASP w Warszawie, w Pracowni Multimedialnej Kreacji Artystycznej. W latach 2009/18 podejmuje pracę dydaktyczną, początkowo jako stażysta następnie asystent oraz adiunkt w pracowni malarstwa prof. Pawła Nowaka. W latach 2011/17 asystuje również w tej samej pracowni przy trybie studiów niestacjonarnych, prowadząc równolegle w latach 2014/15 zajęcia rysunkowo malarskie w ramach *Grafikursu* przygotowującego kandydatów do egzaminów na uczelnię. W 2014 roku zakłada funkcjonujące do chwili obecnej wydawnictwo oraz pracownię *Oficyna Peryferie*. W 2015 roku uzyskuje stopień doktora w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne na Wydziale Grafiki macierzystej uczelni, realizując dzieło pod tytułem *Co liczy się naprawdę*. Po uzyskaniu stopnia doktora w latach 2016/18 prowadzi autorskie zajęcia *Obraz-Narracja-Publikacja* dla studentów II-IV roku studiów niestacjonarnych, a także w latach 2016/17 fakultatywne dwu semestralne seminarium *Ziny i art booki* dla studentów studiów stacjonarnych. Równocześnie w latach 2016/17 odbywa zagraniczne starze dydaktyczne w KABK Royal Academy of Arts w Hadze, a także w Iceland University of the Arts w Reykjavíku. Od 2019 roku do chwili obecnej kieruje samodzielnie Pierwszą Pracownią Rysunku i Malarstwa dla studentów I-II roku studiów stacjonarnych.

2. Informacja o osiągnięciach artystycznych kandydata

Droga rozwoju artystycznego dra Michała Chojeckiego jest wyraźna i spójna stanowiąc konsekwencję świadomych wyborów podjętych w dążeniu do najpełniejszej eksploracji obszarów wyrazu dla artysty emocjonalnie istotnych i użytecznych. Swoistą prawidłowością definiującą proces twórczy jest tu dualny kontekst pomiędzy akcją, rzeczywistym wydarzeniem czy działaniem towarzyszącymi tworzeniu *kapitału artystycznego*, *symbolicznego* lub *faktograficznego* a ich analityczną reinterpretacją w postaci narracji plastycznej. Założenia te definiują habilitanta jako twórcę emocjonalnego, skupionego na autentyzmie przekazu, którego dorobek odnosi się bezpośrednio do doświadczeń osobistych kwalifikowanych jako proces osadzony czasie, w którym podmiotem jest on sam. We wczesnych pracach zauważalna jest dywersyfikacja środków wyrazu określających etap życia, na który składa się zdefiniowany fragment egzystencji czy cykl zrealizowanych utworów w odniesieniu do najbardziej aktualnego dzieła stanowiącego odpowiedź na stawiane przez autora pytanie *co ja właściwie zrobiłem?* Jest to konsekwencją podjętej próby odejścia od malarstwa stanowiącego pierwotny środek wyrazu na rzecz formatów umożliwiających szerszy kontakt z odbiorcą poprzez wielość oryginałów dzieła przy jednoczesnym zachowaniu cech jego oryginalności. W ramach tych poszukiwań dr Chojecki eksperymentuje początkowo z video-dokumentem łącząc go z formatami wydawniczymi typu zin czy artbook realizując przed doktoratem szereg projektów artystyczno-wystawienniczych jak: *Wrota (2010-2011)*, *Pożegnanie z Domem Rodzinnym (2011)*, *Przekleństwa i radości starych obrazów (2011)*, *What is, what was and what will happen (2012)*, *Chatka w Himalajach (2014–15)* czy projekt *Co liczy się naprawdę* realizowany w latach 2014–15. To dzieło będące równocześnie pracą doktorską, stanowi swoiste podsumowanie dotychczasowych eksperymentów, których celem jest, jak twierdzi sam autor, *możliwie najsilniejszy ładunek treściowy*. Efekt ten realizuje dwutorowo poprzez zastosowanie surowej, pozbawionej *zniekształceń i przesadnej emocjonalności* formy video-dokumentu, a także drugiej części projektu – książce artystycznej stanowiącej równocześnie przełom w postrzeganiu procesu twórczego przez habilitanta. Intrygujący jest subiektywizm odbioru tego artbooka, w którym autor, zestawiając antynomie (rozpoznawalne również w późniejszej twórczości), uzyskuje intrygujący autentyzm przekazu. Warunkującą klasyczny ciężar gatunkowy formę sztytę w twardej oprawie kodeksu łączy z pełną improwizowaną niespójnością, *nieco nieokrzesaną projektowo jakby amatorską* zawartością, zdecydowaną wrażeniową i osadzoną w estetyce zina, która *wzywa do działania „w zasięgu własnych ramion”*, [...] *nowego zdefiniowania lokalności i oddolnej samoorganizacji*. W myśl postulowanych idei realizuje powyższe dzieło w stu procentach własnoręcznie, integrując proces projektowy z warsztatowym wydrukiem oraz opracowaniem introligatorskim, a także mimo pierwotnie galeryjnego przeznaczenia rozprawdzając książkę alternatywnymi kanałami dystrybucji. W konsekwencji przeżywa postkonstruktywistyczną fascynację swoistym procesem produkcji

i komercjalizacji dzieła wydawniczego. Wszystko to stanowi doświadczenie gruntownie rewidujące jego myślenie o sposobie funkcjonowania jako artysty. Doceniając egalitaryzm oraz potencjał wielowarstwowego spektrum narracji czy technik obrazowania, jakie daje praca z publikacjami i drukiem poszukuje własnych ścieżek dotarcia do licznych odbiorców poza konwencjonalnym rynkiem sztuki. Porzuca malarstwo jako formułę nieadekwatną do zakładanych potrzeb na rzecz self-publishingu. W zaistniałych okolicznościach dostrzegając na polskim rynku niedostatek wydawców książek artystycznych oraz zinów powołuje do istnienia pracownię i jednocześnie manufakturę wydawniczą pod własnym brandem *Oficyna Peryferie*, w której wzorem zachodnioeuropejskich, akademickich programów dydaktycznych odnoszących się do praktykowania grafiki warsztatowej, łączy aspekt twórczości z produkcją i dystrybucją, określając oba te czynniki mianem nóg, które pozwalają dziełu wydawniczemu powstać i zmierzać wprost do odbiorcy. Jak twierdzi *samodzielne tworzenie i wydawanie to praktyka wzmacniająca relację twórca-odbiorca*.

Istotny jest tu znaczący wkład habilitanta w rozwój dyscypliny a w szczególności w kontekście tematyki self-publishingu. Dzieląc się swoimi doświadczeniami wynikającymi z aktywności badawczo-artystycznej realizowanej w *Oficynie peryferie* organizuje szereg warsztatów tematycznych na terenie kraju, a także poza granicami. W okresie po doktoracie w latach 2015/22 prowadził **24krotnie** warsztaty *Jak Zrobić Zina?*, **127krotnie** *Warsztaty introligatorskie*, **20krotnie** warsztaty *Sitodruk od podstaw*, **10krotnie** *Warsztaty publikacji zinowych*, **7krotnie** warsztaty *Riso Pro*, **6krotnie** warsztaty *Riso Plakatówki* co daje łącznie **194** działania warsztatowe! Ponadto w latach 2016/21 wygłasza **20** wykładów i prelekcji w zakresie tematyki self-publishingu, procesów projektowania i realizacji książki artystycznej aż po aspekty prowadzenia niezależnego wydawnictwa artystycznego. Aktywność ta czyni habilitanta rozpoznawalnym ekspertem w branży graficzno-publikacyjnej, kooperującym z ogólnopolską siecią artystów i współpracowników, samofinansującego rozwój prowadzonej działalności artystyczno-wydawniczej.

Mimo wspomnianego bogactwa doświadczeń specjalistycznych *Oficyna peryferie*, warsztaty partycypacyjne czy uczelnia to przede wszystkim środowiska eksperymentów, warunkujące strategię artystyczną w ramach której habilitant realizuje szereg ambitnych projektów obejmujących **9** indywidualnych oraz **13** współautorskich opracowań. W tych drugich łączy role edytora, drukarza czy wydawcy publikacji stanowiącej wybór prac kooperującego z habilitantem artysty lub wielu twórców. Dostrzega tu słuszną i uzasadnioną w mojej ocenie analogię pełnionej roli do funkcji kuratora i projektanta swoistej przestrzeni wystawienniczej warunkującej optymalny kontakt i emocjonalne przeżycie eksponowanego dzieła graficznego poprzez unikatowy i autorski kontent prezentacji ujęty w opracowaniu wydawniczym. W ramach tego działania podejmuje się szeregu projektów realizowanych techniką serigrafii oraz risografii. Publikuje między innymi **6** współautorskich artbooków: *MXM 2016*, *1991 2016*, *Instytut 2017*, *Hodowanie 2017*, *Romer Remix 2018*, *The Amazing Angst 2022*, a także **6** wydawnictw zinowych w tym dwie serie wydawnicze: *Tiff Daily 2018* oraz cykl *Micro Zines 2018/23*, którego okładki stanowią prowokujące postmodernistyczne

reinterpretacje szablonu klasycznych publikacji wydawnictwa Ossolineum. W ramach konwencji projektowania partycypacyjnego w charakterze kuratora serii, redaktora i autora koncepcji współrealizuje także szereg edycji wydawniczych kompletów graficznych w ramach projektu *Poste Riso* funkcjonującego od 2017 r. W konsekwencji opisanych wcześniej doświadczeń poza projektami obejmującymi format video jak *Chatka w Himalajach* 2015, cykl serigraficznych prac *No Negotiations* 2019 czy projekty alternatywne etykiet zapalczanych *Polish Himalaism* 2015 oraz *Afro Jazz* 2016, twórczość doktora Chojeckiego koncentruje się głównie wokół projektów zawierających formalną charakterystykę oscylującą pomiędzy książką, książką artystyczną a formatem współczesnego zina.

Jednym z ciekawszych dzieł habilitanta ilustrujących niektóre z opisanych założeń stylistycznych jest projekt *A New Map of Africa* 2015. Artbook o bardzo sugestywnej, klasycznej formie płócienniej oprawy w kieszonkowej formie, poruszający multisensoryczną zmysłowością użytych materiałów. Eksponując haptyczność, starannie zaplanowany scenariusz struktur użytych materiałów i rzemieślnicze wykonanie ujawnia wraźliwy charakter budujący intymną relację z czytelnikiem i jego zmysłowymi wyobrażeniami na temat stanowiącego podmiot opracowania kontynentu. Emanujący powagą format oprawy intrologatorskiej doskonale podbija dynamikę czy wręcz reliefową ekspresję osadzonego poza klasyką konglomeratu tekstowo-graficznego.

Równie interesującym multisensualnym dziełem jest zin *No Negotiations* z 2017. To forma eksperymentalna zrealizowana w konwencji (posterzine), w której autor zawiera projekcję ekspresyjnego wydarzenia, jakim jest manifestacja uwieczniona na fotografii przywiezionej w 2014 roku z Indii. Brak tu klasycznych ram wydawniczych zaś raster i żywiołowa barwność treści graficznej zdaje się pulsować i wylewać poza definiujący pracę format. *Silnie wyczuwalna pod palcami faktura farby sitodrukarskiej potęguje doznania i podkreśla sensualność.* Ciekawym rozwiązaniem jest tu zabieg kodowania przekazu stojący za przemyślnie skonstruowaną mechaniką wolumenu. Umożliwia ona przeglądanie stron zina jak również błyskawiczne rozłożenie go do formy plakatu przyjmującego metaforyczny wyraz kontestującego system transparentu. Wymagające szczególnej uwagi nieco utrudnione jego ponowne złożenie daje odbiorcy poczucie *zagubienia i zaburzenia porządku* w konsekwencji niepewności towarzyszącej zapewne świadkom wydarzeń jak to relacjonowane w pracy. Emocje towarzyszące studium, stają się przyczynkiem do dalszej eksploracji tematu i stworzenia cyklu półabstrakcyjnych serigraficznych obrazów o analogicznym tytule, prezentowanych w ramach wystawy *Ciekawsza strona druku* w kieleckim Instytucje Dizajnu w 2019 roku.

Ciekawym dziełem artystyczno-edytorskim stanowiącym pod kątem objętości merytorycznej zdecydowanie najobszerniejsze opracowanie jest *Jak zrobić książkę?* zrealizowane przez habilitanta w częściowej kooperacji z zespołem Oficyny Peryferie. Pomimo zastosowania rozpoznawalnej dla twórczości dr. Chojeckiego z pozoru klasycznej definicji oprawy intrologatorskiej jej nobliwy charakter wynikający z warsztatowego kunsztu

zdaje się być nadal nośnikiem ciężaru gatunkowego, choć drugoplanowym, zdominowanym przez jaskrawą, mocno współczesną narrację koloru. Twarda oklejona bawełną introligatorską oprawa w barwie żółcieni sygnałowej z fluorescencyjnie różowym symbolem ręki trzymającej książkę, mimo formy szytego kodeksu nie pełni tu jak w *A New Map of Africa* funkcji definiującej, klasycznej ramy a przyjmuje postać intrygującej zapowiedzi, minimalistycznego nagłówka dla wewnętrznej istoty dzieła, jaką jest jego merytoryczna zawartość, stanowiąca zapis procesu konstruowania książki. Mocno eksponująca charakter techniki risografii narracja ze *światlistością i migotliwością jej farb* oparta na analogicznym połączeniu żółcieni i różu nadaje drukowi cech *eksplodującej* płomienistości opisującej emocjonalną wagę, postulowanych w dziele kreacyjnych doświadczeń twórcy płynących w wykonanej pracy.

3. Ocena osiągnięcia wskazanego jako podstawa w niniejszym postępowaniu

Analizując wskazane w autoreferacie dzieła wyznaczające drogę poszukiwań i rozwoju świadomości artystycznej habilitanta, nasuwa się wniosek, iż stanowią one definicje stylistyczne formatów oscylujących pomiędzy zinem artbookiem a publikacją książkową, które płynnie i w różnych zakresach przenikając się ze sobą tworząc wątki zmierzające w stronę dzieła możliwie kompletnego, jakim jest w mojej ocenie praca habilitacyjna. Przy recenzji tego opracowania nie sposób odnieść się do jego cennej i bez wątpienia unikatowej objętości merytorycznej w zakresie praktykowania self-publishingu, nie mniej skupię się tu na kluczowym w zakresie dziedziny sztuki plastyczne aspekcie artystyczno-projektowym.

Omawiana praca zawiera trzy charakterystyczne dla twórczości habilitanta metody wzmocnienia przekazu obecne równocześnie w omawianej publikacji. Pierwszy z nich to starannie zaplanowana antynomia stylistyczna, zawarta zarówno w architekturze woluminu, kompozycji tekstu jak i narracji graficznej. Nawiązująca to patosu form klasycznych wręcz biblijna postać tomu zrealizowanego w szyto-klejonej, twardej oprawie z granatowym płóciennym grzbietem, kapitałkami oraz tasiemkami introligatorskimi pozostaje w intrygującej kontradykcji z kontestującą wyobrażenie o klasyce jakby rysowaną odręcznie infografiką, oraz niewielką ekspozycją tyłu w konwencji odbitki na druku akcydensowym. Zmysłowy wątek surowości ujawniającej *ostentacyjnie fizyczny, papierowy charakter* dzieła, prowadzony jest poprzez oklejkę z pozornie niskobudżetowego papieru Remake Sky, którego charakterystyka, wynikająca z użycia w produkcji recyklingowych wypełniaczy, a także specyficzna jasnoblękitna barwa przywodzą na myśl skojarzenia z biurowymi teczkami bądź okładkami 16to i 32 kartkowych zeszytów szkolnych z lat 80tych. Estetykę tą podbija również kolejna antynomia, w ramach której zewnętrzna jednolita w gamie charakterystyka okładki ujawnia po otwarciu drukowaną wyklejkę, której intensywna, morficzna grafika imituje efekt techniki weneckiej stanowiąc odwołanie do przedwojennej klasyki wydawniczej jak również powszechnego motywu stosowanego w oprawach

dzienników lekcyjnych z lat 70/80tych ubiegłego stulecia. Mimo iż w komentarzu do dzieła autor nie definiuje generowania tych skojarzeń jako efektu zamierzonego, subiektywnie postrzegam to działanie jako trafnie definiujące w podświadomości aspekt szkoleniowy opracowania w oparciu o skojarzenia z czasami kiedy zawężona gama wydawniczych materiałów – tym dydaktycznych umożliwiała ich wrażeniowe zdefiniowanie – poprzez szczególną charakterystykę. W obrębie eksperymentów polegających na łamaniu klasycznych kanonów w omawianym dziele pozostaje również koncepcja składu oraz przyjęta konwencja typograficzna. Układ marginesów, a także proporcje światła względem jednokolumnowych bloków tekstu zdają się nawiązywać do złotego podziału poza zredukowanym do wysokości górnego, marginesem dolnym indywidualizującym kompozycję, choć warunkującym nieco *pasywny* jej odbiór. W celu domknięcia składu przy jednoczesnym wprowadzeniu elementu dynamiki habilitant stosuje, słusznie w mojej ocenie asymetryczną paginację stron.

Drugim zabiegiem naruszającym z pozoru uporządkowany system książki jest opracowany niezwykle precyzyjnie konglomerat literniczy łączący starannie dobrany krój jedno elementowy z szeryfowym, którego oparte na antynomii odmienne fonty skutecznie definiują istotę treści, uwypuklającą jej przesłanie przy jednoczesnym zapewnieniu doskonałych warunków efektywnego czytania. Zastosowany stopień pisma, interlinia, style akapitowe oraz żywa pagina, efektywnie prowadzą czytelnika przez publikację, gwarantując zrozumiałość struktury tekstu aż do imponujących sześciu poziomów podrozdziałów. Poza skalą wyznaczoną przez bloki tekstowe, ale też z pominięciem koncepcji dominującego layoutu habilitant umieszcza definiujące rozdziały prace graficzne, eksponując ich nadrzędne znaczenie narracyjne względem grafik dokumentacyjnych, czy infografik. Zabiegiem tym po raz kolejny łamie klasyczność układu typograficznego wzmacniając równocześnie zobjektywizowany odbiór prac, uwypuklając rastrowe niuanse, punkt graficzny oraz unikatową charakterystykę wydruku risograficznego. Osadzone na warunkującym odpowiednie wsiąkanie farby, matowym, papierze w charakterystyce hamox i kremowej barwie tworzą znakomity efekt wrażeniowego wzmocnienia przekazu, nadając mu intymny styl i charakter. Ta doskonale zestrojona multisensualność i haptyczność to druga z rozpoznawalnych cech definiujących zarówno recenzowane dzieło jak i twórczość habilitanta, gdzie zarówno: mechanika wolumenu, stosowana technika druku jak i materiały budujące obiekt stanowią starannie zaplanowany element narracji, równoważny treści merytorycznej a także dziełu graficznemu wraz z zawartym w nim tłem intelektualnym. Niezwykła i oryginalna jest konwencja tego ostatniego, zarówno w zakresie sposobu konstruowania obrazu jak i kodowania idei. W założeniu kompozycyjnym wyrażającym kluczowe pojęcia przyjmuje ona konwencje alegoryczne pełne symbolicznych treści kodowanych poprzez rozmaite personifikacje w postaci: przedmiotów, osób w tym autora i członków jego rodziny, zwierząt, elementów graficznych czy typograficznych zestawianych w rozmaitych niekiedy wielowarstwowych kontekstach. Habilitant opiera je na odniesieniach do historii sztuki, ikonograficznych parafrazach, wydarzeniach historycznych, politycznych

aspektach społecznych po dokumentację osobistych doświadczeń. Metaforycznie uświetnione, precyzyjnie przemyślane, wieloelementowe kompozycje wypełnione starannie poprowadzonym (niekiedy naśladowujący staloryt) zielonkawo-niebieskim rastrem budzą podświadome skojarzenia z podniosłą estetyką rewersu banknotów dolarowych. Zabiegiem tym habilitant zdaje się w sposób symboliczny konstituować wymierną wartość procesu twórczego, łącząc kreację artystyczną z aspektem merkantylnym warunkującym artyście możliwości rozwoju a przede wszystkim niezależność. Z drugiej strony ciężar gatunkowy komunikatów kontestuje głębsza analiza budujących je w mikro skali grafik. Znaczeniowo pozbawione patosu, niekiedy inteligentnie ironizujące, zwyczajnie szczere, stanowią graficzny zapis autentycznych doświadczeń habilitanta wynikających wprost z procesu przeżywania życia w kontekście świata i uprawianej sztuki. Manifestują autentyzm i szczerą intencję w dzieleniu się subiektywnymi emocjami oraz wiedzą zawartą w tekście publikacji. Ciekawy jest tu również sposób konstruowania obrazów oraz ich głębi. Efekt światłocienia habilitant buduje poprzez płaszczyznowe nakładanie planów. Wzmocnione zróżnicowaną charakterystyką użytego rastra, doskonale eksponuje wysmakowaną, unikatową i niepowtarzalną niedoskonałość odbitki riso. Efektu dopełnia schematycznie przedstawiona poprzez kontur perspektywa. Pozbawiona dynamiki zdaje się być bardziej umowną graficzną definicją przestrzeni o walorach aksonometrii, podbijając instruktarszy charakter omawianych w treści zagadnień. Charakterystycznym, mocno sugestywnym zabiegiem jest tu również często pojawiający się brak kadrowania pola grafik w odniesieniu do formatu arkusza. Definiowane konturem własnej pozornie niezależnej kompozycji wypełnione gradientem zdają się nabierać cech przestrzennych obiektów, zawieszonych w przestrzeni publikacji niczym narzędzia osadzone w wytłoczce futerału, jakim momentami zdaje się być otwarty wolumin książki. Wszystko to począwszy od zamieszczonego na okładce hasła „Teraz wydaj zina” po kodowane wrażeniowo komunikaty kooperujące ściśle z treścią publikacji sprawia, iż kontakt z nią inicjuje szereg bodźców skłaniających do kreacji, podjęcia aktywności w zakresie tak zwanej *oddolnej samoorganizacji* poprzez włączenie się w nurt self-publishingu.

Ujawniony w dziele proces pracy jako działania, które ma swój udział w toku emocjonalnego przeżywania własnej roli jako artysty, to trzecia z cech definiujących autentyzm pracy habilitanta, której przebieg funkcjonujący poza kategorią czasu zostaje zapisany i dystrybuowany odbiorcy poprzez format wydawniczy. Intymność tej relacji, a także unikatowość każdego z egzemplarzy serii znakomicie dopełnia działanie, w którym autor kontestuje swoją rolę mentora oraz doskonałość edytorską dzieła pozostawiając na arkuszach odciski palców czy mechaniczne błędy w pisowni wyrazów. Tym samym buduje relację zmysłową opartą na skrajnym napięciu artystycznym, gdzie manifestując swoje człowieczeństwo jako artysta, stawia się na równi z innymi twórcami będącymi beneficjentami treści i emocji niesionych przez jego dzieło. Jak twierdzi *Doświadczenie odbiorcy mnie kształtuje, a jego bliskość przy pomocy narzędzia, jakim jest książka, stawia*

obie strony w relacji współzależności. [...] Bycie obecnym poprzez dzielenie się z innym to fundamentalne, egzystencjalne doświadczenie, które pozwala spełniać się jako twórca.

Postrzegając omawianą publikację jako książkę artystyczną, którą bez wątplenia jest, zawierając się w kategorii obejmującej różnorodność praktykowanych form tego gatunku, uważam, iż jej konwencja jest trafna i zdecydowanie uzasadniona. Począwszy od koncepcji wydawniczej poprzez załączone autoryzowane wkładki, wklejki aż po unikatowe „customowe” opakowanie dedykowane praktyce unboxingu, skutecznie odpowiada współczesnej charakterystyce warunkującej upublicznienie dzieła, inicjując równocześnie nawiązanie szczególnych relacji z odbiorcą będącym poza konwencjonalnym rynkiem sztuki. Prezentując wysokiej klasy dzieło plastyczne wraz z zawartością merytoryczną, stanowi wypadkową eksperymentów definiujących spójną drogę rozwoju artystycznego i dojrzałość habilitanta. Budując swoją opinię również na podstawie doświadczenia wynikającego ze współpracy charakterze projektanta ekspozycji oraz współkuratora imprez krajowych i zagranicznych poświęconych tematyce jak „Triennale Umenia Knihy” czy „Ogólnopolski Przegląd Sztuki Książki” skłonny jestem również stwierdzić, iż jest to jedyna znana mi publikacja, której narracja plastyczna odnosi się do tak obszernie zapisanej i wielowątkowej treści, definiującej i popularyzującej praktykowanie publikacji artystycznej. Okoliczność ta wraz z jakością gatunkową dzieła powoduje, iż recenzowaną pracę pozwalam sobie ocenić bardzo wysoko jako unikatową i znaczącą dla rozwoju dyscypliny.

4. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej kandydata

Aktywność habilitanta w obszarze dydaktyki jest również znacząca. Już sam format pracy artystycznej opartej na imponującej praktyce warsztatowej obejmującej 194 aktywności a także merytoryka wybranych dzieł jak chociażby recenzowanej publikacji habilitacyjnej, stanowią same w sobie bezwzględną wartość dydaktyczną.

Podstawy akademickiej pedagogiki dr Chojecki kształtuje podczas trwającej osiem lat asystentury w Pracowni Malarstwa prof. Pawła Nowaka, gdzie obok partycypowania w procesie korektowym studentów lat III – V dynamicznie uczestniczy w animowaniu twórczych przedsięwzięć studenckich. W ramach prowadzonej aktywności realizuje jako organizator i opiekun zagraniczne wyjazdy studyjne do Berlina, wydziałowe plenery studenckie, koordynuje wystawy kursantów pracowni w utworzonych z własnej inicjatywy przestrzeniach galeryjnych na terenie uczelni jak również poza granicami kraju. W ramach inicjatywy *Ścieżki galeryjne* organizuje dla słuchaczy cykliczne oprowadzania oraz objazdy po ważniejszych wystawach w kraju. W roku 2015 roku jako redaktor i projektant partycypuje w powstaniu publikacji *Życie codzienne w Jedenastce* wydanej przez ASP w Warszawie. W opracowaniu stanowiącym prezentację profilu pracowni oraz próbę zdefiniowania procesu dydaktycznego habilitant formułuje w mojej ocenie szereg istotnych z punktu widzenia podstaw dydaktyki opinii jak chociażby analiza relacji między

kształtowanym indywidualizmem a poczuciem przynależności do wspólnoty w akademickim procesie formowania osobowości twórczych. W latach 2010-18 sprawuje również funkcję opiekuna działającego przy pracowni studenckiego koła naukowego *Jedenastka*. Od początku swojej pracy dydaktycznej kładzie szczególny nacisk na rozwijanie u kursantów poczucia autonomii i wspieranie różnych form samoorganizacji które określa jako zbudowany w trakcie studiów kapitał społeczny kluczowy dla dalszego funkcjonowania twórcy poza murami uczelni. Tym samym niosąc aktywny wkład w poszerzanie kompetencji zawodowych studentów Wydziału Grafiki obok głównych obowiązków etatowych opracowuje eksperymentalne programy dydaktyczne dla prowadzonych przez siebie fakultatywnych zajęć kursowych jak *Ziny i art booki* dla studentów III oraz IV roku 2016/17 a także *Obraz – Narracja – Publikacja* 2016/18 dla II roku studiów licencjackich oraz I roku studiów magisterskich. Polem szczególnie interesujących eksperymentów dydaktycznych habilitanta okazuje się drugi z prowadzonych formatów którego treść opiera się na nauce interpretacji obrazu oraz dywersyfikacji jego kontekstów znaczeniowych poprzez różne konfiguracje interpretacyjne. Uwypuklenie znaczenia intelektualnej narracji omawianych dzieł ponad ich wrażliwym walorem artystycznym prowadzi do analizowania prac uczestników kursu bez ich wartościowania, tym samym niwelując podświadomy lęk przed krytyką blokującą aktywne uczestnictwo w zajęciach. Okoliczność ta skutkuje dużą popularnością prowadzonych przez habilitanta zajęć, doskonałą frekwencją, w konsekwencji skutecznym kształtowaniem postaw otwartych, gotowych do konstruktywnego, krytycznego dialogu na temat szerokiego kontekstu realizowanych dzieł. W 2019 habilitant obejmuje kierowanie I Pracownią Malarstwa i Rysunku w Katedrze Kształcenia I i II roku na Wydziale Grafiki. W ramach prowadzonych zajęć buduje model dydaktyczny oparty na relacji w której przyjmuje rolę tutora wspierającego własnym doświadczeniem przebieg studenckich eksperymentów warunkujących progres postawy twórczej. Stawiając pytania wynikające z formułowanych w zadaniach problemów: *co powstało? Co to znaczy? Co z tego wynika? I co można z tym zrobić dalej/lepiej?* Rozwija wśród uczestników kursu umiejętność skutecznej analizy i argumentacji realizowanego procesu decyzyjnego. Wpierając autonomię w preferowanym zakresie stosowanych środków wyrazu, tematów i form kładzie nacisk na naukę świadomego kształtowania indywidualnego języka artykulacji plastycznej. Niekiedy sugerując różne możliwe drogi optymalnego rozwinięcia analizowanego problemu twórczego nigdy nie wskazuje gotowych rozwiązań moderując jedynie proces analityczny towarzyszący powstawaniu dzieła.

Metodologiczną jakość programu pracowni definiuje w mojej ocenie starannie opracowana przez habilitanta struktura dydaktyczna obejmująca kategorię działań warsztatowych w skład której wchodzi: klasyczne oraz alternatywne ćwiczenia studyjne, prowadzenie dziennika rysunkowego, realizacja otwartych zadań problemowych, uczestnictwo w warsztatach, wystawach czy plenerach. Drugi z bloków oparty na konstruktywnej krytyce obejmuje: konsultacje, przeglądy indywidualne, grupowe, a także ćwiczenia w zakresie prezentacji i autorskiego omówienia osiągniętych przez studentki

i studentów rezultatów prowadzone na forum grupy. Jako szczególnie wartościowe działanie dydaktyczne przedstawia się w mojej ocenie ostatnia z opisanych praktyk bloku poświęconego krytyce. Stanowiąc dla uczestniczek i uczestników kursu ocenę skuteczności podjętej próby indywidualnego osadzenia idei w realizowanych przez nich pracach, ukazuje jednocześnie *różnorodność możliwości wobec realizacji wspólnego zadania*. Mając również na uwadze iż współczesny testowy system egzekwowania wypowiedzi w szkolnictwie ponad gimnazjalnym determinuje w dużej mierze problemy ze swobodnym wyrażaniem idei poprzez opis werbalny, działania takie pozwalają na kluczowe rozwinięcie sprawności w technikach prezentacyjnych jak i umiejętność publicznej obrony celów oraz idei zawartych w autorskim opracowaniu dzieła artystycznego czy projektowego.

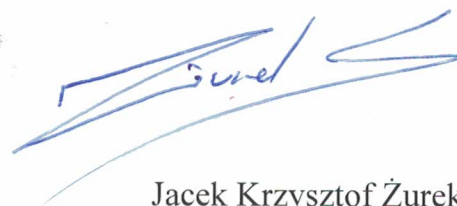
Wyraźne jest również zaangażowanie dr. Chojeckiego w wydziałową oraz ogólno-akademicką działalność organizacyjną na macierzystej uczelni gdzie pełnił oraz wciąż pełni szereg funkcji: 2015/16 komisarz wystawy końcowej *Akademia Otwarta* na Wydziale Grafiki, 2017/18 komisarz egzaminów na studia doktoranckie oraz niestacjonarne, 2016/17 koordynator międzynarodowego projektu *Esthetic & Bias* we współpracy z Bazelel Academy w Jerozolimie, 2018/22 recenzent 25 dyplomów magisterskich na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, 2015/18 członek Senatu ASP w Warszawie z ramienia Wydziału Grafiki, 2016/18 koordynator programu Erasmus+ z ramienia Wydziału Grafiki, ponadto od 2020 roku członek wydziałowego zespołu ds. programowych oraz Rady Programowej Wydziału Grafiki, a także od 2022 roku wydziałowego zespołu ds. współpracy międzynarodowej „International Workshops”.

W ramach intensywnie prowadzonej działalności popularyzatorskiej dr Chojecki upublicznia swoje prace podczas **56** imprez targowych w tym **16** zagranicznych między innymi w Berlinie, Arheus, Budapeszcie, Bergen, Zurichu, Barcelonie, Hamburgu, Tokio, Mediolanie, czy Mexico City. Ponadto w latach 2015/23 uczestniczy w **12** wystawach zbiorowych w kraju oraz **3** zagranicznych. Jego wyróżniająca się aktywność artystyczna spotyka się również z uznaniem środowisk związanych z resortem kultury, co czyni go trzykrotnym laureatem stypendiów artystycznych w tym: *Stypendium Młoda Polska* oraz *Stypendium Miasta Stołecznego Warszawy* w 2015 r. a także *Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego* w 2020 r.

5. Konkluzja

Reasumując powyższe uważam iż, zabiegi oraz eksperymenty stylistyczne identyfikujące dorobek habilitanta manifestują bogaty warsztat, rozpoznawalny charakter i twórczą dojrzałość zaś prowadzone ze szczególną uwagą i warsztatową wirtuozerią warunkującą nie tylko wysoki poziom artystyczny, ale również atrakcyjność kolekcjonerską dla odbiorców, co znajduje odzwierciedlenie w stale rosnącej skali dystrybucji prac oraz zamówieniach obejmujących publikacje tłumaczone na języki obce. Okoliczność ta zdaje się stanowić najlepsze potwierdzenie sytuacji, w której język sztuki dr. Chojeckiego jest

zrozumiały i ważny dla odbiorców zaś podejmowane przez niego decyzje definiujące rozwój twórczy są trafne, warunkując progres i samorealizację. Mając również na uwadze jakość artystyczną dzieła habilitacyjnego, dojrzałość i spójność merytoryczną autoreferatu wraz z prezentacją cyklu ważniejszych prac, jak również wyjątkowo aktywny wkład habilitanta w popularyzację i rozwój dyscypliny oraz osiągnięcia w prowadzonej działalności dydaktycznej, w pełni popieram przedstawienie kandydatury dr. Michała Chojeckiego do stopnia doktora habilitowanego zgodnie z warunkami określonymi w art. 219 ust.1 Prawo o szkolnictwie Wyższym i Nauce z 2018 r. z późn. zm.

Jacek Krzysztof Żurek